

מדעי ההתנהגות – הפרט והקבוצה - יחידת לימוד שש עשרה

החברה בישראל - הרחבה

אזרחות יחידת לימוד באזרחות המיעוטים בישראל

מה תלמדו ביחידת לימוד זו?

נושא - בחירה	פירוט	מושגים
המיעוטים בישראל	מיהם קבוצות המיעוטים בישראל מעמדם וזכויותיהם.	מיעוט מהו? מהם הזכויות המגיעות והניתנות למיעוטים. מקור מעמדם החוקי בישראל.

בסיום יחידה זו הלומדים:

- יכירו את קבוצות המיעוט השונות בישראל: הערבים המוסלמים, הערבים הנוצרים, הבדואים, הדרוזים והצ'רקסיים.
- יבינו את מקור מעמד המיעוטים בישראל.
- ילמדו ויכירו את זכויות מיעוט (זכויות קבוצה) המוענקות למיעוטים בישראל בתחומי הדת, החינוך, השפה ועוד, המאפשרות להם לבטא את הזהות הייחודית שלהם במרחב הציבורי.

המיעוטים בישראל

במדינת ישראל חיים, לצד הרוב היהודי, אזרחים או תושבים המשתייכים לקבוצות אתניות, דתיות ולאומיות שונות, ואשר נהנים משוויון זכויות ומחירויות.

בישראל 3 קבוצות מיעוטים עיקריות: ערבים, בדואים ודרוזים. אוכלוסיית המיעוטים מהווה כ 21% מאוכלוסיית ישראל.

קבוצת המיעוט הגדולה בישראל - האוכלוסייה הערבית הנבדלת במאפיינים לאומיים, אתניים, תרבותיים, דתיים, ולשוניים.

מהו מיעוט?

מיעוט: קבוצה שיש לה מרכיבים משותפים כמו: דת, לאום, שפה, מוצא, תרבות, מנהגים, אורח חיים, הנבדלת מקבוצת הרוב במדינה. לא לכל קבוצה יש את כל המאפיינים, יש כאלה השונים רק במאפייני תרבות ומנהגים.

אילו מיעוטים חיים במדינת ישראל?

ערבים מוסלמים, ערבים נוצרים, דרוזים, צ'רקסיים, בדואים. להבחנה בין סוגי המיעוטים במדינה שני קריטריונים: קריטריון חיצוני: הנקבע על ידי קבוצת הרוב במדינה. קריטריון פנימי: בני קבוצת המיעוט מבדילים את עצמם מהרוב בהיבטים המחזקים את תחושת ההשתייכות, הזהות והסולידריות בין בני הקבוצה. ההבדלים בין קבוצת הרוב לקבוצות המיעוט באים לידי ביטוי, בין השאר במאפיינים תרבותיים, לשוניים, במנהגים ובמסורות, בנורמות, בערכים ובמאפיינים חיצוניים כגון לבוש.

מהם סוגי ומאפייני המיעוטים?

המיעוט הערבי שהוא המיעוט הגדול ביותר במדינת ישראל, משלב את כל המאפיינים העיקריים של מיעוט: דתי, לאומי, אתני, תרבותי, ולשוני.
השתייכות לאומית: רוב הערבים מגדירים את שייכותם ללאום הערבי הרחב הכולל את כלל עמי ערב וגם רובם מגדירים עצמם כפלסטינאים השייכים ללאום הפלסטיני.
השתייכות תרבותית: כל הערבים כולל הדרוזים הם דוברי השפה הערבית, אם כי ישנם הבדלים במנהגים ובאורח חייהם של הערבים, הבדווים והדרוזים.
מיעוט לאומי - קבוצה שיש לה מרכיבים משותפים לרוב אתניים כמו מוצא, תרבות ועוד הנבדלת מקבוצת הרוב בשייכותה ללאום מסוים (בישראל ערבים, דרוזים)

מי מוגדר כמיעוט במדינה?

הערבים הם המיעוט הגדול ביותר, הם מהווים כ-21% מכלל המיעוטים בישראל, קבוצה זו היא מיעוט דתי: רובם מוסלמים (18%) וחלקם נוצרים.

הערבים הם גם מיעוט לאומי: הם מגדירים את שייכותם ללאום הערבי הרחב הכולל את כלל עמי ערב וגם רובם מגדירים עצמם כפלסטינאים = שייכים ללאום הפלסטיני. הערבים הם גם מיעוט תרבותי - כל הערבים כולל הדרוזים הם דוברי השפה הערבית. ישנם הבדלים תרבותיים במנהגים ובאורח חייהם של הערבים, הבדווים והדרוזים.

מרכיבי הזהות

שפה – כל הערבים המוסלמים מדברים ערבית.

מוצא אתני – כל הערבים מקורם מאותו מוצא של שבטים ערביים בחג'אז (סעודיה של היום), שהתפשטו ברחבי המזרח התיכון עם הכיבוש הערבי מוסלמי שהחל במאה השביעית לספירה.

תרבות – המסורת, המנהגים והקודים החברתיים השמרניים של כל הערבים דומה מאד.

לאום – כל הערבים המוסלמים בישראל משתייכים ללאום הערבי, וחלק גדול מהם חש שזו גם זהותו הבלעדית, לעומת חלק אחר שחש חצוי בין מספר זהויות. דת – הערבים המוסלמים משתייכים לדת האסלאם, חלקם דתיים וחלקם מסורתיים.

תחושת הזהות

היבט מרכזי בכול הקשור למיעוט הערבי הוא עניין הזהות: חלק מהערבים המוסלמים רואים עצמם כישראלים, חלק אחר רואה עצמו כערבים פלסטיניים וחלק אחר רואה עצמו כחלק מהעולם הערבי כולו. מבחינה דתית יש ערבים מוסלמים שרואים עצמם חלק מהאומה המוסלמית הגדולה.

לערבים המוסלמים יש בני משפחה שגרים בתחומי הרשות הפלסטינית וגם במדינות ערב השכנות.

העובדה שהתנועה הציונית ומדינת ישראל מצויות כבר 100 שנה בסכסוך עם העולם הערבי, והעובדה שמאות אלפי ערבים ברחו מישראל במהלך מלחמת העצמאות, והעובדה שלא קמה מדינה ערבית ולא מדינה פלסטינית עד היום – כל אלה מקשים על הזהות של ערביי ישראל, ועוד יותר מקשים על תחושת השייכות שלהם למדינת ישראל.

מיעוטים בישראל

כלל אוכלוסיית ישראל נכון ל- תשפ"ד – תחילת 2023 - 9.8 מיליון תושבים

סוג האוכלוסייה	מספר	אחוזים מהאוכלוסייה הכללית
יהודים	7.818 מיליון	73%
ערבים מוסלמים, ערבים-נוצרים או דרוזים	2 מיליון	21%
ערבים מוסלמים.	אוכלוסייה ערבית מוסלמית 83% מ-1.9 מיליון	17%
ערבים נוצרים	9% מכלל אוכלוסיית המיעוטים – מתוך 1.9 מיליון	2%
דרוזים	8% מכלל המיעוטים מתוך 1.9 מיליון	1.5%
בדואים – הם חלק מהערבים המוסלמיים	כ-400.000 נפש מתוכם 260.000 חיים בדרום	3.5%
צ'רקסיים	כ-4000 נפש	
בהאים	כ-1000 נפש	
נוצרים לא-ערבים, בני דתות אחרות וחסרי סיווג דת במשרד הפנים	440.000	4.8%

לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אוכלוסיית ישראל נאמדת בערב ראש השנה תשפ"ד בכ-9.795 מיליון נפש. בתוך כך, האוכלוסייה צפויה לגדול לכעשרה מיליון בסוף שנת 2024

בישראל חיים כ-7.818 מיליון תושבים יהודים (73% מכלל האוכלוסייה), כ-2.065 מיליון תושבים ערבים (21%) וכ-549 אלף תושבים אחרים המהווים 6%. עם קום המדינה ב-1948 חיו במדינה לשם השוואה כ-806,000 תושבים.

מדוע חשוב למדינה, לשלב את בני המיעוטים?

1. ישראל היא מדינה דמוקרטית שצריכה לדאוג לכל אזרחיה ללא הבדל- דת, גזע ומין.
2. מדינת ישראל התחייבה ליחס שווה ללא אפליה כלפי כל האזרחים במגילת העצמאות.
3. שילוב כל האזרחים בתעסוקה יביא לצמיחה כלכלית ממנה ייהנו כלל אזרחי המדינה: יהודים, ערבים ודרוזים.
4. אי שילוב של קבוצות מובחנות יוצר רגשות של תסכול, כעס, ניכור מהמדינה שעשוי להביא לפרצי אלימות המהווים סכנה לכולם ועלולים להחרیف את המתחים בחברה ולגרום לחוסר יציבות. דוגמת: אירועי אוקטובר 2000.

קבוצות נוספות

בישראל מספר קבוצות אוכלוסייה שאינן יהודים ואין להם אזרחות ישראלית. תושבים חסרי אזרחות ישראלית משתייכים למספר מעמדות שונים:

תושב קבע – אדם שלו הזכות להתגורר דרך קבע בישראל, והוא מממש זכות זו. תושב קבע עלול לאבד את מעמדו אם הוא מעתיק את מקום מגוריו אל מחוץ לישראל (בגבולות "הקו הירוק"), בניגוד לאזרח שיכול לחזור ולשבת בגבולות המדינה בכל עת.

תושב ארעי – מי שמתגורר בישראל, אך לא הפך לתושב ישראל.

מהגר עבודה – מי שקיבל אשרת עבודה ממשד הפנים.

פליטי מלחמה – אנשים שברחו מאזורי מלחמה, ביקשו מקלט במדינת ישראל וקיבלו מעמד של פליט.

שוהה בלתי חוקי (שב"ח) – מי שנמצא בתחומי ישראל בלא שיש בידיו היתר לכך. לתושבי קבע ולתושבים ארעיים יש זכויות סוציאליות, הכוללות קצבת ילדים, מענק לידה, קצבת נכות (במידת הצורך), דמי אבטלה (למי שהפסיק לעבוד), קצבת הבטחת הכנסה (למי שאינו עובד מעל לחצי שנה), השלמת הכנסה (למי שמשכר מתחת לשכר מסוים), ביטוח בריאות ממלכתי וחברות בקופת חולים.

תושב קבע חייב בשירות צבאי מלא כאזרח ישראלי תושב קבע אינו זכאי להצביע בבחירות לכנסת, ואינו זכאי לדרכון ישראלי.

תושב ארעי אינו חייב בשירות בצה"ל, אך הוא רשאי להתנדב.

בעלי מעמד פליט זכאים לקבל מהמדינה הגנה ומקלט.

לבעלי המעמד הבלתי חוקי (שב"ח) אין כל זכויות, והם צפויים לגירוש. בשל היעדר מעמדם החוקי, הם סובלים לעיתים מניצול על ידי מעסיקיהם.

משימה 1

הסבר במילים שלך מהו מיעוט?

תאר איך מרגיש אדם השייך לקבוצת מיעוט?

ציין שם של קבוצת מיעוט שאתה מכיר, ותאר שני מאפיינים שלה.

זכויות ומעמד המיעוטים במדינת ישראל

מיעוטים במדינת לאום הם קבוצות ויחידים הנבדלים מהרוב בצבע עורם, בלשונם בתרבותם, במוצא האתני, בלאומיותם, בדתם ו/או בזהותם היסטורית. מרבית מדינות הלאום הדמוקרטיות, שבהן קיימת חפיפה בין המדינה ללאום, אינן מדינות לאום הומוגניות. כלומר, יש בתוכן קבוצות מיעוט בעלות מאפיינים שונים מאלה של הלאום המרכזי.

במדינה דמוקרטית מנגנונים שונים ורבים שמטרתם לשמור על אופיו ותרבותו של המיעוט.

כבר במגילת העצמאות הובטחו "שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין, וחופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות".

זכויות מיעוטים הן זכויות הניתנות לקבוצה כדי שתוכל לשמור על זהותה הייחודית.

זכויות המיעוט אינן שייכות לאדם כפרט אלא להיותו חלק מקבוצה.

זכויות אלה הן ללא קשר לזכויות האדם, זכויות האזרח והזכויות הסוציאליות.

כל בן מיעוטים הוא קודם כל **אדם** בעל **זכויות טבעיות**, הוא גם **אזרח** במדינתו **עם זכויות אזרח**.

שמירת הזהות באה לידי ביטוי :

א. בזכות להגדרה עצמית בדגש על טריטוריה.

ב. זכות לחינוך ולתוכניות לימודים ייחודיות.

ג. זכות לשימוש בשפה ייחודית ולהכרה בה כשפה רשמית במדינה.

ד. בזכות לדת, לפולחן, למסורת, למנהגים זכות לשיפוט דתי בענייני אישות במערכת משפטית נפרדת.

ה. זכות לייצוג במוסדות הרשמיים של המדינה.

מקורן של זכויות המיעוטים בהתפתחות התנועות לאומיות.

לא כל המדינות הדמוקרטיות רואות עצמן מחויבות להכיר בזכויות הייחודיות של קבוצות המיעוט האתני ולהגן עליהן בחקיקה מתוך חשש שהן ישאפו לממש את ייחודן וזהותן בהגדרה עצמית והקמת מדינה, דבר שיפגע בריבונות המדינה בשטח המדינה ואוכלוסיית הרוב.

המיעוטים בישראל

בהכרזת העצמאות שלה התחייבה מדינת ישראל להגן על זכויות המיעוטים הנמצאים בתוכה. מחויבות זו לזכויות מיעוטים בישראל באה לידי ביטוי במספר דרכים שנסקור להלן:

המיעוטים בישראל: מעמד, על פי הכרזת העצמאות ובתחומי השפה, הדת והחינוך
למרות שמדינת ישראל מוגדרת כמדינת העם היהודי, למעשה רק 74% מאזרחי מדינת ישראל הם יהודים. 18% המוסלמים, 1.9% נוצרים, 1.8% דרוזים ו-4.3% "אחרים" נחשבים כמיעוטים בישראל, לאומיים, דתיים או אתניים.

מעמדם של המיעוטים בהכרזת העצמאות

ב הכרזת העצמאות של מדינת ישראל נכללה קריאה אל בני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על שלום ולקחת חלק בבניין המדינה יחד עם הבטחה לשוויון זכויות וייצוג במוסדות המדינה. הכרזת העצמאות כוללת מספר התחייבויות שונות כלפי בני העם הערבי (ולכלל המיעוטים בישראל):

הענקת אזרחות ..: "אנו קוראים... לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל... ליטול חלקם בבניין המדינה על יסוד אזרחות מלאה ושווה."
נציגות שווה ...: "ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה, הזמניים והקבועים."
שוויון זכויות .: מדינת ישראל: " תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה, בלי הבדל דת, גזע ומין."

המחויבות להקמת מדינה דמוקרטית בהכרזת העצמאות

א. מחויבות לחירות " :תהא מושתתת על יסודות החירות הצדק והשלום " לאור חזון הנביאים.

ב. מחויבות לשוויון " :תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה, בלי הבדל דת, גזע ומין " ..תשקוד על פיתוח הארץ לכל תושביה" (גם לתושבים שאינם אזרחים ו/או שאינם יהודים).

ג. מחויבות לזכויות מיעוט " :תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות. תשמור על המקומות הקדושים לכל הדתות."

ד. מחויבות לזכויות אדם ואזרח " :ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות ". כלומר, כפיפות לכל הזכויות הכתובות במגילות האו"ם.

מדינת ישראל היא מדינה יהודית ודמוקרטית שקיבלה על עצמה מחויבות לשמור על זכויות של כלל אזרחיה, זה בא לידי ביטוי במגילת העצמאות: "מדינת ישראל... תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות. תשמור על המקומות הקדושים שלכל הדתות".

בכך הכירה המדינה בזכויות האדם והאזרח של כל בני קבוצות המיעוט. בהמשך המגילה ישנה התייחסות ייחודית לערביי המדינה, המבטיחה להם: "אזרחות מלאה ושווה... ונציגות מתאימה בכל מוסדותיה..."

מעמדם של המיעוטים בישראל בתחומי דת, תרבות וחינוך

כמעט כל חברת מיעוט חווה קשיים מסוימים ביחסיה עם חברת הרוב (קשיים שהם לא פעם גם הדדיים כמובן). המיעוטים בישראל חווים את הקשיים האלו בכמה צורות והם גם חלוקים בתוכם באופנים שבהם הם מתייחסים למדינת ישראל. כאשר אנו בוחנים את [מאפייניה היהודיים של מדינת ישראל](#) מנקודת מבטם של המיעוטים בישראל אנחנו יכולים לראות כיצד הם עלולים להפלות אותם לרעה: חוק האזרחות של ישראל וחוק השבות מגדירים את ישראל כמדינתם של בני לאום היהודי, בין אם הוא חי בארץ או לא. בכך יש משום אפליה כלפי המיעוטים בישראל, שכן הארץ מוגדרת כשייכת למישהו שחי במקום אחר ולא להם שכן חיים בארץ (קרוב של יהודי יכול להגר ארצה בעוד שקרוב של ערבי או נוצרי לא יכול) סמלי המדינה למשל, לא מאפשרים למיעוטים בישראל להרגיש שהם חלק מהמדינה (שכן ערבי או דרוזי יתקשה לשיר על "נפש יהודי הומיה" או להתחבר לסמל המנורה).

כאמור היחס של בני המיעוטים בישראל כלפי המדינה, וכך גם בתוך הקבוצות עצמן. בחברה הערבית-ישראלית יש מצד אחד נכונות יחסית גבוהה לדבר עברית ולהשתלב בחברה הישראלית בצד תחושות תסכול מאפליה ורגשות לאומיים של הזדהות עם הפלסטינים. גם הבדואים נקרעים בין נאמנות למדינה וגיוס לצבא לבין מאבקים קשים עם רשויות המדינה והחוק על שטחי מחייתם בנגב ומעורבותם הגבוהה בפשע. (להבנת הפרדוקס בו חי בן מיעוטים שמתלבט בין הרצון להשתלב ולצורך לעמוד על זכויותיו ולשמור על זהותו. הדרוזים והצ'רקסיים משרתים בצה"ל, אם כי גם הם חווים לא פעם אפליה ופערים חברתיים-כלכליים מאוכלוסיית הרוב היהודית).

מעמד המיעוטים בישראל בתחום הדת:

מדינת ישראל מכירה בחופש הפולחן של הערבים והדרוזים ובזכותם לקיים את חגיהם במועדס ולפי המצוות והטקסים. הכרה זו באה לידי ביטוי **בחוק תיקון לפקודת ימי מנוחה ובחוק שעות עבודה ומנוחה** המפרט את ימי החג והמועד של כל הדתות המוכרות על ידי המדינה כימי מנוחה. **חוק שוויון הזדמנויות בעבודה 198** אוסר על מעביד להפלות בקבלה לעבודה מטעמי לאום או דת משרד הדתות מקצה תקציבים לבניית מוסדות דת ובתי תפילה (מסגדים וכנסיות) ולהחזקתם. **נישואין וגירושים בישראל** מנוהלים על פי חוקים דתיים ועל ידי מוסדות דתיים – **כל קבוצה דתית לעצמה**. חופש הפולחן הדתי **בחוק שמירה על המקומות הקדושים** של בני כל הדתות.

מעמד המיעוטים בישראל בתחום החינוך :

יש בישראל מוסדות חינוך ציבוריים, באחריות מדינה, המיועדים לאוכלוסייה הערבית והדרוזית: גני ילדים, בתי ספר יסודיים ועל יסודיים **המלמדים בשפה הערבית**. במוסדות החינוך האלה **לומדים ילדי קבוצות המיעוט את הספרות, הדת, המורשת וההיסטוריה הייחודית להם** וגם את חובותיהם וזכויותיהם האזרחיות במדינה.

מעמד המיעוטים בישראל בתחום השפה

הלשון הערבית היא שפה ממלכתית רשמית שנייה במדינה. רשויות השלטון חייבות לפרסם את כל הפרסומים הרשמיים, כמו חוקים, תקנות ושלטים בדרכים גם בשפה הערבית. הערבים יכולים להשתמש בשפה הערבית בפנייה למשרדי הממשלה ובבתי המשפט. ההכרה בשפה הערבית כשפה רשמית באה לידי ביטוי גם בכיתוב על מטבעות, שטרות הכסף, בולי הדואר ותעודות הזהות – כל אלה מודפסים בעברית ובערבית. אמצעי התקשורת הממלכתיים חייבים לשדר תוכניות בשפה הערבית כדי לענות על צורכי האוכלוסייה הערבית.

מעמד המיעוטים בישראל מבחינת השפעה על המרחב הציבורי:

במרבית מדינות הלאום הדמוקרטיות הרוב הלאומי משפיע על עיצוב החיים הציבוריים, וגם בישראל למיעוט הערבי השפעה מועטה על המרחב הציבורי. המפלגות הערביות לא מיוצגות במוסדות השלטון, מלבד בכנסת, והן מעולם לא הוזמנו להשתתף בקואליציה. קיים קושי לממש את זכויות האדם באופן מוחלט בשל התנגשות בין זכויות, והתנגשות בין זכות ליעד אחר של המדינה (כמו ביטחון), או נורמה חברתית במדינה (כמו ערכים יהודיים ותרבות יהודית). גם בנושא זכויות הקבוצה יש פער בין החוק למציאות.

מעמד המיעוטים בישראל

המיעוטים בישראל מקבלים סיוע תקציבי מן המדינה ויש להם אפשרויות רבות לבטא את הזהות הייחודית שלהם: מערכת חינוך נפרדת, מוסדות דת נפרדים ועוד. המוסדות הנפרדים של המיעוטים מקבלים מעמד רשמי במדינת ישראל: מערכת חינוך נפרדת ובתי ספר נפרדים; בתי דין דתיים נפרדים לנישואים וגירושים; תקציבים למוסדות דת ולאנשי דת.

ביטויי קבוצות המיעוט במרחב הציבורי והמוסדי

קבוצות המיעוט בישראל מקבלות אפשרויות רבות לבטא את זהותן הייחודית במרחב הציבורי, בעיקר באמצעות זכויות קבוצה שמדינת ישראל מעניקה כמו מימון מוסדות מיוחדים שמשרתים את בני המיעוטים בלבד: לשפה הערבית יש מעמד מיוחד בישראל; ימי החג של המיעוטים המוסלמים, הנוצרים, הדרוזים ועוד נקבעו כימי חופש של בני המיעוטים הללו מהעבודה ומבית ספר; לכל מיעוט דתי כמו המוסלמים, הנוצרים והדרוזים יש בתי דין דתיים משלהם לגבי נישואים, גירושים ומעמד אישי; לבני המיעוטים השונים יש מערכת חינוך נפרדת המתנהלת בשפה שלהם; בחוק החינוך של ישראל נקבע כמטרה שיש לחנך כל אדם להכיר ולכבד את המורשת והזהות של המיעוט שלו וגם של הקבוצות האחרות.

לדוגמה - תחום המעמד האישי

המעמד האישי של כל אזרח בישראל (שיוך דתי, נישואין, גירושין) מנוהל על פי הדין הדתי ועל ידי מוסדות דתיים.

המדינה מתקצבת מוסדות שיפוט דתיים של לא יהודים כמו בתי דין שרעיים של המוסלמים ובתי דין דתיים לדרוזים. המדינה מאפשרת לכל יהודי או לא יהודי לבחור בפני איזה בית דין הוא רוצה לנהל את ענייניו. המדינה גם קבעה בחוקים שונים שאפשר להתחתן בישראל רק בנישואים דתיים – כל אזרח לפי שיוכו הדתי.

לדוגמה - תחום החינוך והתרבות

המדינה פועלת לקדם את התרבות הערבית בתחום החינוך. הוקמו מוסדות חינוך המיועדים לאוכלוסייה הערבית והדרוזית כמו גני ילדים, בתי ספר יסודיים ועל יסודיים, והם מתוקצבים על ידי המדינה. בתוכניות הלימוד של המגזר הערבי כלולים ההיסטוריה, השפה והתרבות הערבית. חוק החינוך הממלכתי קובע כמטרה לחנך כל אדם לכבוד למורשתו ולזהותו התרבותית. בתחום התרבות אפשר לציין את ערוצי הטלוויזיה והרדיו בשפה הערבית, שחלקם ממומנים על ידי המדינה.

המאפיינים המרכזיים של קבוצות המיעוט בישראל

קבוצת המיעוט	זהות אתנית	זהות לאומית	זהות דתית	הערות
ערבים מוסלמים	ערבית	ערבית	מוסלמית	המיעוט הגדול ביותר בישראל, בערך 18% מהאוכלוסייה
ערבים נוצרים	ערבית	ערבית	נוצרית	הערבים הנוצרים הם ערבים בשפה ובתרבות, אבל נוצרים מבחינה דתית בדיוק כמו רוב תושבי אירופה ואמריקה
בדואים	ערבית	ערבית	מוסלמית	הבדואים הם ערבים מוסלמים, אבל מהווים קבוצה נפרדת בגלל אורח החיים הבדואי ובגלל רצונם להיבדל מהאחרים.
דרוזים	דרוזית	-----	דרוזית	הדרוזים ממוצא ערבי ומוסלמי, אבל מהווים קבוצה נפרדת וסגורה מאז המאה ה-11. שימו לב שאין להם זהות לאומית
צ'רקסיים	צ'רקסית	-----	מוסלמית	הצ'רקסיים הם מיעוט קטן שחי בשני כפרים בצפון. הם אינם ערבים, אלא צ'רקסיים

משימה 2

מעמד המיעוטים בישראל נקבע במגילת העצמאות .
הצג והסבר ציטוט/משפט אחד המעיד על כך.

למיעוטים יש זכויות .
רשום בטבלה שתי זכויות של המיעוטים בשני תחומים שונים.

זכויות מיעוטים	תחום
זכות ראשונה שבחרתי	
זכות שנייה שבחרתי	